

PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 92/22

Luksemburgā, 2022. gada 2. jūnijā

Tiesas spriedums lietā C-587/20 | HK/Danmark un HK/Privat

Vecuma ierobežojums, kas darba ņēmēju organizācijas statūtos ir paredzēts attiecībā uz iespēju tikt ievēlētam tās priekšsēdētāja amatā, ietilpst Diskriminācijas novēršanas direktīvas piemērošanas jomā

Nedz šāda amata politiskais raksturs, nedz arī pieņemšanas darbā metode (ievēlēšana) neietekmē šīs direktīvas piemērošanu

A, kura ir dzimusi 1948. gadā, 1978. gadā tika pieņemta darbā HK – Dānijas darba ņēmēju organizācijas, kura ietver konfederāciju HK/Danmark un federāciju HK/Privat, – vietējā nodaļā kā pastāvīgā arodbiedrības darbiniece. 1993. gadā viņa tika ievēlēta par HK/Privat priekšsēdētāju. Šis politiskais amats, kas bija balstīts uz uzticību, tomēr ietvēra noteiktus [darba ņēmēja] darbam raksturīgus elementus. A bija nodarbināta uz pilnu slodzi, saņēma mēnešalgu, un viņai bija piemērojams Likums par apmaksātu atvaļinājumu.

Ik pēc četriem gadiem viņa tika ievēlēta no jauna un šīs federācijas priekšsēdētājas pienākumus pildīja līdz 2011. gada 8. novembrim – datumam, kad viņa bija sasniegusi 63 gadu vecumu un pārsniedza HK/Privat statūtos¹ noteikto vecuma ierobežojumu, lai varētu kandidēt uz ievēlēšanu par priekšsēdētāju, kam bija jānotiek šajā pašā gadā.

Saistībā ar sūdzību, ko A iesniedza *Ligebehandlingsnævnet* (Vienlīdzīgas attieksmes pārvalde, Dānija), pēdējā minētā uzskatīja, ka tas, ka viņai sava vecuma dēļ ir aizliegts kandidēt uz ievēlēšanu HK/Privat priekšsēdētājas amatā, ir pretrunā Dānijas Nediskriminācijas likumam², un uzdeva HK atlīdzināt viņai nodarīto kaitējumu.

Minētā lēmuma neizpildes dēļ šī pārvalde, rīkojoties A vārdā, cēla prasību pret HK. *Østre Landsret* (Austrumu reģiona Apelācijas tiesa, Dānija) uzskata, ka strīda risinājums ir atkarīgs no tā, vai A kā ievēlētā HK/Privat priekšsēdētāja un tās politiskā personāla locekle ietilpst Diskriminācijas novēršanas direktīvas piemērošanas jomā. Apstiprinošas atbildes gadījumā netiek apstrīdēts, ka atbilstoši šīs federācijas statūtiem viņa – pretēji šai direktīvai – tādējādi būtu cietusi tiešas diskriminācijas vecuma dēļ.

Izskatot šīs tiesas lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, Tiesa nospriež, ka vecuma ierobežojums, kas darba ņēmēju organizācijas statūtos ir paredzēts attiecībā uz iespēju tikt ievēlētam tās priekšsēdētāja amatā, ietilpst Diskriminācijas novēršanas direktīvas piemērošanas jomā³.

¹ Saskaņā ar šiem statūtiem priekšsēdētāja amatā var ievēlēt tikai tos biedrus, kas ievēlēšanas dienā nav sasnieguši 60 gadu vecumu, un šis vecuma ierobežojums tiem biedriem, kas ir atkārtoti ievēlēti pēc 2005. gada kongresa, ir paaugstināts līdz 61 gadam.

² *Lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v. (forskelsbehandlingsloven)* (Likums par diskriminācijas aizlieguma principu darba tirgū – Nediskriminācijas likums), kurā grozījumi ir izdarīti ar 2004. gada 7. aprīļa *lov nr. 253* (Likums Nr. 253) un 2004. gada 22. decembra *lov nr. 1417* (Likums Nr. 1417), lai transponētu Padomes Direktīvu 2000/78/EK (2000. gada 27. novembris), ar ko nosaka kopēju sistēmu vienlīdzīgai attieksmei pret nodarbinātību un profesiju (OV 2000, L 303, 16. lpp.; turpmāk tekstā – “Diskriminācijas novēršanas direktīva”).

³ Diskriminācijas novēršanas direktīvas 3. panta “Piemērošanas joma” 1. punkta a) un d) apakšpunkts.

Tiesas vērtējums

Pirmkārt, Tiesa secina, ka "nosacījumi [darba ņēmēju organizācijas priekšsēdētāja amata] iegūšanai" šīs direktīvas 3. panta 1. punkta a) apakšpunkta ⁴ izpratnē ietilpst tās piemērošanas jomā.

Šajā ziņā, runājot par jēdzienu "nosacījumi darba, pašnodarbinātības un profesijas iegūšanai" šīs tiesību normas izpratnē, no vārdu "darbs", "pašnodarbinātība" un "profesija" kopīgas lietošanas izriet, ka šī tiesību norma attiecas uz piekļuves ikvienai profesionālajai darbībai nosacījumiem neatkarīgi no tās rakstura un iezīmēm. Minētie vārdi ir jāsaprot plašā nozīmē, kā tas izriet no šīs tiesību normas dažādu valodu versiju salīdzinājuma.

Tādējādi no Diskriminācijas novēršanas direktīvas 3. panta 1. punkta a) apakšpunkta redakcijas izriet, ka tās piemērošanas joma nav ierobežota tikai ar nosacījumiem par piekļuvi amatam, kurus ieņem "darba ņēmēji" LESD 45. panta izpratnē.

Turklāt šīs direktīvas mērķi apstiprina šādu gramatisko interpretāciju. Proti, Diskriminācijas novēršanas direktīva, kuras juridiskais pamats ir pašreizējais LESD 19. panta 1. punkts, nav vērsta tikai uz darba ņēmēju kā vājākās darba attiecību puses aizsardzību. Tās mērķis ir sociālo un publisko interešu dēļ novērst visus uz diskriminējošiem iemesliem balstītus šķēršļus piekļuvei iztikas līdzekļiem un iespējai ar darba veikšanu sniegt ieguldījumu sabiedrības labā neatkarīgi no juridiskās formas, atbilstoši kurai šis darbs tiek veikts. Tādējādi jautājums, vai uz nosacījumiem par piekļuvi *HK/Privat* federācijas priekšsēdētāja amatam attiecas minētā direktīva, nav atkarīgs no tā, vai šāds priekšsēdētājs ir vai nav kvalificēts kā darba ņēmējs LESD 45. panta un to interpretējošās judikatūras ⁵ izpratnē.

Šāda amata politiskais raksturs neietekmē minēto nosacījumu iekļaušanu Diskriminācijas novēršanas direktīvas piemērošanas jomā, jo tā ir piemērojama gan privātajā, gan valsts sektorā, lai kāda būtu darbības nozare, un izņēmumi ir tieši norādīti ⁶. Turklāt pieņemšanas darbā kādā amatā metode, piemēram, ievēlēšana, nekādi neietekmē šīs direktīvas piemērošanu.

Iepriekš minēto vērtējumu neatspēko arguments, kas ir saistīts ar darba ņēmēju organizāciju tiesībām brīvi ievēlēt savus pārstāvjus, kas turklāt ir daļa no Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") 12. pantā nostiprinātās biedrošanās brīvības.

Proti, šīm tiesībām ir jābūt saskaņotām ar diskriminācijas aizliegumu nodarbinātības un profesijas jomā, kas ir Diskriminācijas novēršanas direktīvas priekšmets, kā Hartas 21. pantā paredzētā vispārējā nediskriminācijas principa konkretizējums. Tā kā biedrošanās brīvība nav absolūta, tās īstenošana saskaņā ar Hartas 52. panta 1. punktu var ietvert ierobežojumus ar nosacījumu, ka tie ir noteikti tiesību aktos un ar tiem ir ievērota šīs brīvības būtība, kā arī samērīguma princips.

Otrkārt, attiecībā uz Diskriminācijas novēršanas direktīvas 3. panta 1. punkta d) apakšpunkta interpretāciju, saskaņā ar kuru tā ir piemērojama tostarp attiecībā uz iesaistīšanos darba ņēmēju organizācijā, Tiesa uzskata, ka uz šādas organizācijas priekšsēdētāja darbību attiecas šī tiesību norma. Proti, kandidēšana uz ievēlēšanu darba ņēmēju organizācijas priekšsēdētāja amatā – tāpat kā priekšsēdētāja pienākumu pildīšana pēc ievēlēšanas – ir "iesaistīšanās" šādā organizācijā forma šī jēdziena ierastajā izpratnē.

Šāda interpretācija atbilst šīs direktīvas mērķim izveidot vispārēju sistēmu, lai apkarotu diskrimināciju, kuras pamatā tostarp ir vecums, nodarbinātības un profesijas jomā, un no tā izriet, ka jēdzieni, kas tās 3. pantā precizē šīs

⁴ Šīs direktīvas 3. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir paredzēts, ka, nepārsniedzot Eiropas Savienības kompetenci, šo direktīvu piemēro visām personām gan valsts, gan privātajā sektorā, tostarp valsts iestādēs, attiecībā uz nosacījumiem darba, pašnodarbinātības un profesijas iegūšanai, tostarp atlases kritērijiem un darbā pieņemšanas nosacījumiem, neatkarīgi no darbības nozares un visos profesionālās hierarhijas līmeņos, tostarp paaugstināšanas amatā jomā.

⁵ Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru "darba ņēmējs" šī Līguma panta izpratnē ir persona, kura noteiktu laiku citas personas labā un tās vadībā veic darbus, par ko tā saņem atalgojumu.

⁶ Saskaņā ar Diskriminācijas novēršanas direktīvas 3. panta 4. punktu dalībvalstis var paredzēt, ka to nepiemēro bruņotajiem spēkiem, ciktāl tā attiecas uz diskrimināciju invaliditātes un vecuma dēļ.

direktīvas piemērošanas jomu, nevar tikt interpretēti šauri.

ATGĀDINĀJUMS. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļauj dalībvalstu tiesām to tiesvedības ietvaros uzdot jautājumus Tiesai par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Tiesa neiztiesā strīdus, ko izskata valstu tiesas. Valsts tiesai ir jāatrisina lieta saskaņā ar Tiesas nolēmumu. Šis nolēmums tāpat ir saistošs citām valstu tiesām, kurām ir jāatrisina līdzīgas problēmas.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

[Pilns sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Marta Ošleja ☎ (+352) 4303 6005

Palieciēt ar mums!

